



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. marraskuuta 2023
(OR. en)

15620/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0405(NLE)

EDUC 452
JEUN 267
SPORT 56
SOC 803
EMPL 577
COMPET 1138
RECH 515

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	16. marraskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 719 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON SUOSITUS Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 719 final.

Liite: COM(2023) 719 final



EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.11.2023
COM(2023) 719 final

2023/0405 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

”Olen täysin sitoutunut toteuttamaan eurooppalaisen koulutusalueen vuoteen 2025 mennessä. Meidän on poistettava oppimisen esteet ja parannettava laadukkaan koulutuksen saatavuutta. Meidän on annettava oppijoille mahdollisuus liikkua helpommin eri maiden koulutusjärjestelmien välillä. Lisäksi meidän on siirryttävä koulutuksessa kohti meitä kaikkia rikastuttavaa elinikäistä oppimista.”

Puheenjohtaja von der Leyen, Poliittiset suuntaviivat¹

Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden on todettu kartuttavan arvokkaita kokemuksia sekä tietoja ja taitoja, jotka ovat tarpeen henkilökohtaista, koulutukseen liittyvää ja ammatillista kehittymistä, kansalaistoimintaa ja sosiaalista osallisuutta silmällä pitäen.² Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden järjestäminen auttaa myös oppilaitoksia ja epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen järjestäjiä kehittämään tarjoamiensa oppimismahdollisuuksien laatua. ”Taitojen vallankumousta” edellyttävän vihreän ja digitaalisen siirtymän yhteydessä oppimiseen liittyvä liikkuvuus auttaa puuttumaan osaamisvajeesiin, nopeuttaa taitojen kehittämistä ja luo vahvan kansalaisuuden tunteen sekä auttaa ymmärtämään yhteisiä arvoja kaikkialla Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Tässä ehdotuksessa tarkoitetaan ’oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella’ siirtymistä johonkin oman asuinmaan ulkopuoliseen maahan tarkoituksena suorittaa opintoja tai osallistua harjoitteluun tai epäviralliseen tai arkioppimiseen. Termi kattaa laajasti kaikenlaisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden sekä oppijat ja henkilöstön kaikilla elinikäisen oppimisen osa-alueilla, mukaan lukien perusopetus, korkeakoulutus, ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus sekä nuorten, nuorisotyöntekijöiden ja henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus varhaiskasvatuksen ja urheilun osa-alueilla. Se kattaa myös sekä Euroopan unionin sisäisen että kansainvälisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden EU:hun ja EU:sta.

Ehdotettu suositus on eurooppalaisen koulutusalueen keskeinen rakenneosana – tällä koulutusalueella rajoilla ei ole merkitystä oppimisen kannalta ja jokaisella on mahdollisuus oppia tai opiskella ulkomailla. Se vahvistaa tarvittavia taustaedellytyksiä, jotta oppimiseen liittyvä liikkuvuus olisi mahdollista kaikille ja jotta useammat ihmiset voivat hyötyä Erasmus+ -ohjelmasta³ ja muista rajat ylittävistä oppimiseen liittyvistä liikkuvuusjärjestelmistä.

Ehdotetulla Euroopan unionin oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevalla kehyksellä päivitetään vuonna 2011 annettua neuvoston suositusta ”Nuoret liikkeellä” – nuorten

¹ Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle (2019–2024) – ”Kunnianhimoisempi uniioni: Ohjelma Euroopalle” [Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle \(2019–2024 – ”Kunnianhimoisempi uniioni: Ohjelma Euroopalle”\) | Euroopan komissio \(europa.eu\)](#)

² Komission yksiköiden valmisteluasiakirja: ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus” perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta liittyvä vaikutustenarviointi, {COM(2018) 367 final} - {SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final. Linkki: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018SC0277>

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021).

oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäminen⁴ laajentamalla sen soveltamisalaa nuorista kaikenikäisiin oppijoihin sekä kouluttajiin ja henkilöstöön. Tässä uudessa oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevassa kehyksessä käsitellään myös uusia oppimismalleja, kuten oppimista ja monimuoto-oppimista koskevien digitaalisten välineiden leviämistä sekä entistä kestävämpää liikkuvuutta.

Päivityksestä ilmoitettiin komission tiedonannossa eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä⁵, jotta yhä useammat oppijat ja opettajat voisivat voittaa esteet ja hyötyä liikkuvuusmahdollisuudesta. Tiedonannossa yksilöitiin seuraavat päivitetyn kehyksen keskeiset tavoitteet: liikkuvuusmahdollisuuksien tarjoaminen entistä laajemmalle osallistujajoukolle, vihreän ja digitaalisen liikkuvuuden edistäminen ja tasapainoisen liikkuvuuden edistäminen. Tiedonannossa korostettiin myös, että kansainvälinen koulutusyhteistyö, oppimiseen liittyvä liikkuvuus mukaan lukien, on olennaisen tärkeää Euroopan unionin geopoliittisten tavoitteiden ja vuoteen 2030 ulottuvien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tämä oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen kohdistuva toimintapolitiikkaa koskeva ehdotus on osa pakettia, jolla pyritään mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään osaajien liikkuvuutta. Paketin muut osat ovat kolmansien maiden kansalaisten tutkintojen tunnustamisesta annettu komission suositus ja EU:n osaajareserviä koskeva lainsäädäntöehdotus, jolla edistetään Euroopan unionia houkuttelevana kohteena osaajien oppimista, opiskelua ja työskentelyä varten.

Osaamiskumppanuuksien avulla on tarkoitus vahvistaa EU:n, jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden välistä yhteistyötä ja edistää työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta ja osaamisen kehittämistä molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla. Osaamiskumppanuudet tarjoavat vakaan, politiikkaan perustuvan ja joustavan rakenteen, jonka avulla voidaan tehokkaasti edistää yhteistyötä myös koulutusalueella, oppijoiden ja henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus mukaan lukien. Osaamiskumppanuuksien avulla voidaan lisätä yleistä tietoisuutta ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta kolmansista maista. Niillä tuetaan myös pyrkimyksiä luoda tehokkaita osaamisjärjestelmiä kolmansiin maihin ja edistetään samalla EU:n työvoiman tarjontaa ensisijaisilla vihreän ja digitaalisen siirtymän aloilla.

Kolmansista maista tulevien opiskelijoiden oppimiseen liittyvä liikkuvuus voi myös nopeuttaa heidän tutkintojensa tunnustamista heidän siirtyessään EU:n työmarkkinoille. Oppimiseen liittyvä liikkuvuus voisi auttaa kuomaan umpeen kolmansissa maissa hankittujen tutkintojen ja eurooppalaisten vaatimusten välistä kuilua tarjoamalla osallistujille pienten osaamiskokonaisuuksien todistuksia, opintosuorituksia ja muita täydentäviä asiakirjoja, jotka voivat auttaa tutkintojen arvioijia arvioimaan tutkintoja nopeasti ja tarkasti. Näin voitaisiin osoittaa myös asiaankuuluvaa kielitaitoa, kulttuurista sopeutumiskykyä ja kokemuksia eurooppalaisista koulutusstandardeista, mikä voi helpottaa näiden henkilöiden oppimistulosten validointia.

Lisäksi oppimiseen liittyvä liikkuvuus voi toimia ponnahduslautana yksilöille, jotka harkitsevat paluuta EU:hun ja etsivät työmahdollisuuksia. Tällaista liikkuvuutta ovat erityisesti työhön perustuvia oppimisen osatekijöitä sisältävät vaihdot, jotka tarjoavat osallistujille työmarkkinakokemuksia. Tutkinnon suorittaneiden seurannasta vuonna 2017 annetun neuvoston suosituksen⁶ jatkotoimenä on kehittää välineitä ja menetelmiä, joilla vaihdetaan vertailukelpoista oppimiseen ja työhön liittyvää tietoa liikkuvuutta hyödyntäneistä tutkinnon suorittaneista henkilöistä (jotka muuttavat toiseen EU-maahan opiskelua tai työhön liittyviä tarkoituksia varten). Näiden välineiden ja menetelmien kehittäminen on ensisijaista

⁴ EUVL C 199/1, 7.7.2011.

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ EUVL C 423/1, 9.12.2017.

tutkinnon suorittaneiden seurantaan käsittelevän eurooppalaisen verkoston piirissä toteutetuissa toimissa, kuten Eurograduate 2022 -kyselyssä.

- **Haasteet, joihin ehdotetulla suosituksella pyritään vastaamaan**

Vaikka oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa on saavutettu paljon neuvoston vuonna 2011 antaman Nuoret liikkeellä -suosituksen jälkeen, näyttö osoittaa, että on tehtävä enemmän, jotta oppimiseen liittyvää liikkuvuutta voidaan tarjota kaikille ja erityisesti henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.⁷

Vuoden 2022 Eurobarometri-kyselyssä nuorista ja demokratiasta Euroopan nuorison teemavuotena⁸ paljastui, että vain 15 prosenttia vastaajista on osallistunut opiskeluun, koulutukseen tai oppisopimuskoulutukseen toisessa EU-maassa. Samassa kyselyssä todettiin myös, että nuoret kokivat koulutuksen kehittämisen, kuten opiskelijoiden, oppisopimuskoulutettavien ja oppilaiden vapaan liikkuvuuden, olevan yksi kolmesta Euroopan nuorison teemavuoden 2022 tärkeimmästä kohdealasta. Nuorten integroitumista työmarkkinoille, erityisenä huomion kohteena harjoittelut, koskevan vuonna 2023 tehdyn Eurobarometri-kyselyn mukaan 21 prosentilla nuorista vastaajista oli vähintään yksi harjoittelupaikka toisessa EU-maassa. Rajat ylittävän harjoittelun tärkeimpinä esteinä mainittiin taloudellisten resurssien ja näitä mahdollisuuksia koskevien tietojen puute.

Liikkuvuuden tulostaulussa⁹ havaittiin vuonna 2023 hyvä tulos useimmilla vuoden 2011 suosituksen osa-alueilla. Tilanne kuitenkin vaihteli jäsenvaltiosta toiseen. Eniten edistymistä tarvitaan etenkin muita heikommassa asemassa olevien oppijoiden osallistumisen tukemisessa¹⁰ oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osalta.

Koronaviruspandemia häiritsi koulutusta ja työssä oppimista ennennäkemättömällä tavalla. Sillä oli kielteisiä vaikutuksia sekä fyysiseen liikkuvuuteen että oppijoiden ja henkilöstön henkiseen ja fyysiseen terveyteen.¹¹ Pandemia paljasti myös eriarvoisuutta siinä, miten lapset voivat käyttää verkossa tarjolla olevia mahdollisuuksia, myös koulutuksen osalta.¹² Samalla se on johtanut uusien oppimiseen liittyvien liikkuvuusmallien, kuten monimuotoliikkuvuuden ja virtuaalivaihtojen, nopeaan kehittämiseen. Vakavia vaikutuksia on kohdistunut erityisesti nuorisotyöhön, kuten vuoden 2021 EU:n nuorisoraportissa on esitetty, ja pandemia on lisännyt resurssien tarvetta nuorten oppimiseen liittyvän liikkuvuuden, kehittymisen, osallisuuden ja terveyden tukemisessa, digitaalinen nuorisotyö mukaan lukien.

⁷ Erasmus+ asetuksen (EU) 2021/817 mukaisesti ja tämän toimintapolitiikkaa koskevan ehdotuksen soveltamiseksi 'henkilöillä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia' tarkoitetaan henkilöitä, joiden on hankalaa hyödyntää tehokkaasti oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tarjoamia mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä, maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka voisivat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettuun syrjintään.

⁸ Eurobarometri-kyselyt: Youth and Democracy in the European Year of Youth, toukokuu 2022; Integration of young people into the labour market with particular focus on traineeships, huhtikuu 2023.

⁹ Liikkuvuuden tulostaulu otettiin käyttöön vuonna 2016, ja sen tavoitteena on seurata vuonna 2011 annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa korkeakoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa. Linkki: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/mobility-scoreboard>

¹⁰ Neuvoston vuonna 2011 antamassa suosituksessa muita heikommassa asemassa olevat oppijat kuvattiin henkilöiksi, joilta saattaa puuttua mahdollisuuksia oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen.

¹¹ Koulutuksen seurantakatsaus 2021. Linkki: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/fi/>

¹² How families handled emergency remote schooling during the COVID-19 lockdown in spring 2020, 2020, Yhteinen tutkimuskeskus (JRC) ja Eurostat. Kysely kotitalouksien ja yksityishenkilöiden tieto- ja viestintätekniikan käytöstä [isoc_i, ci_in_h], 2019.

Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden merkittävimiksi esteiksi ovat osoittautuneet esimerkiksi komission tilaaman tutkimuksen Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward¹³, kannanottopyyntöjen ja julkisen kuulemisen tulosten mukaan erityisesti taloudelliset ja sosiaaliset rajoitukset, tiedon ja ohjauksen puute, kielitaitoa ja saavutettavuutta koskevat esteet sekä hallinnolliset esteet. Toinen liikkuvuutta haittaava merkittävä este on tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tulosten automaattisen tunnustamisen rajallisuus, sillä tunnustamismenettelyt ovat usein hitaita, tietoja ei ole helposti saatavilla ja tunnustamismenettelyt jäävät yksittäisten oppilaitosten harkintaan.

Euroopan kansalaiset korostivat Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa vuonna 2022 tulevia politiikkoja koskevissa ehdotuksissaan, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on edistettävä liikkumismahdollisuuksia: ”Eurooppalaisen vaihdon edistäminen eri aloilla sekä fyysisesti että digitaalisesti, mukaan lukien koulutusvaihdot, ystävyyskoulutoiminta, matkustamiseen liittyvä ja ammatillinen liikkuvuus (myös opettajien ja paikallisten vaaleilla valittujen poliitikkojen osalta) ja sellaisen osallistavan eurooppalaisen koulutusalueen perustaminen vuoteen 2025 mennessä, jossa kaikilla kansalaisilla, myös maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla, on yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaaseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen”¹⁴. Suositusten mukaan tällaisten vaihtojen pitäisi olla jäsenvaltioissa kaikkien saatavilla heidän iästään, koulutustasostaan, taustastaan tai taloudellisesta tilanteestaan huolimatta. Ehdotuksissa pyydettiin myös vahvistamaan nykyisiä EU:n liikkuvuusohjelmia ja varmistamaan niiden monipuolinen saatavuus. Eräässä suosituksessa kannustettiin EU:ta lisäämään erityisesti urheilutoimintaa EU:n tason vaihto- ja liikkuvuusohjelmiin.

Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevä vuoden 2023 eurooppalainen kansalaispaneeli antoi 21 suositusta¹⁵, joiden avulla mahdollistettiin entistä laajempi ja monipuolisempi osallistuminen Erasmus+ -ohjelmaan ja muihin oppimiseen liittyviin liikkuvuusjärjestelmiin. Suosituksissa keskityttiin kohdennettuun tiedottamiseen, kaikenikäisten ja -taustaisten henkilöiden osallistamiseen, monikielisyyden merkitykseen, työntekijöiden oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja muihin oppimiseen liittyvän liikkuvuuden näkökohtiin, kuten kouluttajien roolin tunnustamiseen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ja entistä vihreämmän liikkuvuuden järjestämisessä.

Oppimiseen liittyvä liikkuvuus saattaa vähentää osaamisvajetta parantamalla osallistujien työllistyvyyttä, kehittämällä heidän monialaista osaamistaan ja edistämällä osaamisen kohtaamista. Houkutteleva oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kohde voi vastaavasti puolestaan lisätä paikallisten työnantajien mahdollisuuksia saada työvoimaa. Kolme neljäsosaa (74 prosenttia) Euroopan pk-yrityksistä kertoo tällä hetkellä, että niillä on konkreettista osaamisvajetta vähintään yhdessä yrityksen työtehtävässä. Lisäksi lähes neljä viidestä yrityksestä toi kyselyssä esiin, että niiden on yleensä hankala löytää työntekijöitä,

¹³ EU-julkaisut, linkki: <https://op.europa.eu>

¹⁴ Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa 800 satunnaisesti valittua kansalaista kokoontui vuosina 2021–2022 ja antoi tulevaa toimintapolitiikkaa koskevia suosituksia https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en#final-reports-and-proposals

¹⁵ Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin osallistui 150 satunnaisesti valittua erilaisista taustoista tulevaa kansalaista kaikista ikäryhmistä maaliskuu- ja huhtikuussa 2023 järjestetyissä keskusteluissa. Linkki lopullisiin suosituksiin: https://citizens.ec.europa.eu/learning-mobility-panel_fi

joilla on oikeat taidot, ja yli puolet (53 prosenttia) yrityksistä kokee, että ammattitaitoisten työntekijöiden säilyttäminen on vaikeaa.¹⁶

- **Ehdotuksen tavoitteet**

Tämä toimintapolitiikkaa koskeva ehdotus pyrkii lisäämään kaikkien oppimiseen liittyvää liikkuvuutta jäsenvaltioiden ja komission toimien kautta. Ehdotuksen tavoitteena on päästä asteittain siihen, että oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta tulee eurooppalaisella koulutusalueella pikemminkin sääntö kuin poikkeus.

Komissio ehdottaa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistämistä ja sen osallistavuuden lisäämistä varten seuraavien uusien EU:n tason tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista vuoteen 2030 mennessä:

- Korkeakoulutuksessa vähintään 25 prosentilla valmistuneista pitäisi olla oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kokemuksia.
- Ammatillisessa koulutuksessa oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta hyötyvien ammattiopiskelijoiden osuuden pitäisi olla vähintään 15 prosenttia.
- Kaikissa koulutus-, nuoriso- ja urheilujärjestelmissä sellaisten henkilöiden osuuden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, pitäisi olla vähintään 20 prosenttia kaikista oppijoista, jotka hyötyvät oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta.

Ehdotuksella pyritään myös edistämään erityisesti opettajien ja oppisopimuskoulutettavien oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tiettyjen toimintapoliittisten kehysten avulla, kuten liitteissä esitetään. Opettajat, joilla on kokemuksia oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta, ovat tärkeitä roolimalleja oppijoille, ja he edistävät kouluissa oppimiseen liittyvää liikkuvuutta keskeisellä tavalla. Oppimiseen liittyvä liikkuvuus voi tarjota opettajille merkittäviä hyötyjä, jotka liittyvät kulttuuriin, kognitiivisiin ja henkilökohtaisiin oppimiskokemuksiin, minkä lisäksi he voivat sen ansiosta hankkia tietoja ja osaamista hyvien käytäntöjen vaihtamisesta. Mahdollisuudet oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen lisäävät myös opettajan ammatin kiinnostavuutta, ja ne voivat houkutella opettajia koulutyön pariin ja pitää heidät alalla. Oppisopimuskoulutettavien kasvava liikkuvuus auttaa korjaamaan osaamisvajetta, tukemaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä lisäämään nuorten työllistävyyttä. Oppisopimuskoulutukseen hakeutumisen tiellä voi olla erityisiä esteitä, kuten oppisopimuskoulutettavien asemaan liittyvien oikeudellisten velvoitteiden monimutkaisuus, oppisopimuskoulutettavien nuori ikä, liikkuvuusvaihdon aikana noudatettavien kansallisten oppisopimusjärjestelmien ja opetussuunnitelmien moninaisuus sekä työnantajien haluttomuus osallistua oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen, koska he pelkäävät menettävänsä työntekijän työpanoksen. Suosituksen tavoitteena on luoda johdonmukainen toimintapoliittinen kehys, joka sisältää ehdotukset lyhyen aikavälin asteittaisista muutoksista ja kattavan pitkän aikavälin strategian osatekijöistä.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus perustuu olemassa oleviin ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta mahdollistaviin ja tukeviin politiikkojen säännöksiin ja täydentää niitä. Tärkeimmät niistä ovat seuraavat:

¹⁶ Flash Eurobarometer FL529: European Year of Skills - Skills shortages, recruitment and retention strategies in small and medium-sized enterprises, verkkosivulla https://data.europa.eu/data/datasets/s2994_fl529_eng?locale=en

Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) 18. helmikuuta 2021 annetussa neuvoston päätöslauselmassa¹⁷ asetettiin yhdeksi strategiseksi prioriteetiksi elinikäisen oppimisen ja liikkuvuuden mahdollistaminen kaikille. Neuvoston 16. toukokuuta 2023 antamassa päätöslauselmassa eurooppalaisesta koulutusalueesta: Näkymät vuoteen 2025 ja sen jälkeiseen aikaan¹⁸ painotettiin, että oppimiseen ja opetukseen liittyvän liikkuvuuden jäljellä olevien esteiden määrittäminen ja poistaminen on keskeisen tärkeää eurooppalaisen koulutusalueen täysimääräisessä toteuttamisessa.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin¹⁹ ensimmäisen periaatteen mukaan jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä kaikkialla Euroopan unionissa.

Euroopan osaamisen teemavuosi²⁰ käynnistettiin 9. toukokuuta 2023, ja se on käynnissä 8. toukokuuta 2024 saakka. Sen tarkoituksena on edistää osaamista koskevaa politiikkaa ja investointeja, joilla ihmisten toiveet, tarpeet ja taidot, liikkuvuuden aikana hankitut taidot mukaan lukien, sovitetaan yhteen työmarkkinoiden tarpeiden ja niillä tarjolla olevien mahdollisuuksien kanssa.

Euroopan unionin nuorisostrategiassa 2019–2027²¹ korostettiin oppimiseen liittyvän liikkuvuuden merkitystä nuorille, jotta he voivat osallistua vaihto-, yhteistyö-, kulttuuri- ja kansalaistoimintaan Euroopassa. Neuvoston päätöslauselmassa puitteista eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman perustamiselle²² kehoitettiin edistämään nuorisotyön eurooppalaista ulottuvuutta rajat ylittävien ja valtioiden välisten vaihtojen, yhteistyön, kulttuurienvälisen oppimisen ja vertaisoppimisen avulla.

Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista 20. joulukuuta 2012 annetussa neuvoston suosituksessa²³ ja epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevissa vuoden 2023 eurooppalaisissa suuntaviivoissa²⁴ korostettiin, että epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankittujen oppimistulosten validoimisella voi olla merkittävä rooli työllistävyyden ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden lisäämisessä erityisesti sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien tai matalasti koulutettujen osalta.

Harjoittelun laatupuitteista 10. maaliskuuta 2014 annettu neuvoston suositus²⁵ kattaa virallisen koulutuksen ulkopuoliset harjoittelut, rajat ylittävät harjoittelu mukaan lukien. Komissio pyrkii parhaillaan päivittämään tätä kehystä.

Eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi 22. toukokuuta 2017²⁶ annetun neuvoston suosituksen yhtenä yleisenä tavoitteena on lisätä työntekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta ja integroitumista yhteiskuntaan.

¹⁷ EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1–21.

¹⁸ EUVL C 185, 26. 5.2023, s. 35–38.

¹⁹ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/fi/>

²⁰ https://year-of-skills.europa.eu/index_fi

²¹ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 (EUVL C 456, 18.12.2018, s. 1–22).

²² EUVL C 415, 1.12.2020, s. 1–8.

²³ [EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1–5.](#)

²⁴ Cedefop (2023). Eurooppalaiset suuntaviivat epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista. Luxemburg: Julkaisutoimisto. Cedefop reference series, nro 124. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/389827>

²⁵ EUVL C 88, 27.3.2014, s. 1–4.

Laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista 15. maaliskuuta 2018 annetussa neuvoston suosituksessa²⁷ vahvistettiin 14 kriteeriä, joiden avulla edistetään yhteisymmärrystä kansallisista oppisopimusjärjestelmistä, mikä on keskeinen tekijä keskinäisen luottamuksen lisäämisessä ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuden helpottamisessa yli rajojen. Suosituksessa kannustetaan edistämään asteittain oppisopimuskoulutettavien liikkuvuutta yli rajojen joko työpaikoilla tai oppilaitoksissa osana oppisopimustutkintoa. Oppisopimuskoulutettavien liikkuvuutta edistää myös eurooppalainen oppisopimussyhteenliittymä.

Europass-päätöksellä luotiin 18. huhtikuuta 2018 eurooppalainen kehys, jolla tuetaan virallisissa, epävirallisissa ja arkioppimisen ympäristöissä hankittujen taitojen ja pätevyyksien avoimuutta ja ymmärtämistä, myös liikkuvuuden kautta, verkkoalustalla, joka tarjoaa verkkopohjaisia välineitä ja tietoa palveluista, jotka tarjoavat ohjausta oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja uranhallintaan rajojen yli.

Korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä 26. marraskuuta 2018 annetussa neuvoston suosituksessa²⁸ korostettiin, että on tärkeää tunnustaa eurooppalaiset tutkinnot ja ulkomailla suoritettut opintojaksot korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksessa ilman erillistä tunnustamismenettelyä. Täytäntöönpanosta annetussa komission kertomuksessa²⁹ ja siihen liittyvissä neuvoston päätelmissä³⁰, jotka hyväksyttiin 26. toukokuuta 2023, korostetaan, että automaattisen tunnustamisen toteuttaminen EU:ssa edellyttää huomattavia lisätoimia.

Kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta kielten opetukseen ja oppimiseen 22. toukokuuta 2019 annetussa neuvoston suosituksessa³¹ pyrittiin lisäämään kielten oppimista varhaisesta iästä lähtien sekä lisäämään koulujen ja ammatillisten oppilaitosten kielitietoisuutta siten, että yhä useampi nuori puhuisi äidinkieltänsä lisäksi vähintään kahta eurooppalaista kieltä.

Eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä 30. syyskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa³² korostettiin, että unionin vaihto-ohjelmat ja kansainvälinen koulutusyhteistyö ovat osaltaan tehneet Euroopasta houkuttelevan kohteen, mikä on edistänyt innovointia ja työpaikkojen luomista.

Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta 24. marraskuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa³³ esiteltiin uusi EU:n tason tavoite, jonka mukaan kahdeksan prosenttia ammattiopiskelijoista hyötyisi oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta vuoteen 2025 mennessä. Suosituksessa korostettiin liikkuvuusmahdollisuuksien merkitystä ammatillisen koulutuksen oppijoille ja henkilöstölle sekä organisaatioille kansainvälistymisstrategioiden toteuttamisessa. Ammatillisesta koulutuksesta vastaavien ministerien, Euroopan työmarkkinaosapuolten ja komission hyväksymässä Osnabrückin julistuksessa³⁴ pyydettiin

²⁶ [EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15–28.](#)

²⁷ [EUVL C 153, 2.5.2018, s. 1–6.](#)

²⁸ [EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1–8.](#)

²⁹ [COM\(2023\) 91 final.](#)

³⁰ [EUVL C 185, 26.5.2023, s. 44–50.](#)

³¹ [EUVL C 189, 5.6.2019, s. 15–22.](#)

³² [COM\(2020\) 625 final.](#)

³³ [EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1–16.](#)

³⁴ Osnabrückin julistus ammatillisesta koulutuksesta elpymisen ja oikeudenmukaisten siirtymien mahdollistajana digitaalitalouteen ja vihreään talouteen siirryttäessä (hyväksytty 30.11.2020). Linkki:

kansallisia viranomaisia tukemaan ja helpottamaan ammattiopiskelijoiden ja aikuisopiskelijoiden, myös oppisopimuskoulutettavien, liikkuvuutta.

Länsi-Balkanin innovaatiota, tutkimusta, koulutusta, kulttuuria, nuorisoa ja urheilua koskeva toimintaohjelma on EU:n ja Länsi-Balkanin kattava pitkän aikavälin yhteistyöstrategia, joka käynnistettiin EU:n ja Länsi-Balkanin Brdon huippukokouksessa 6. lokakuuta 2021, ja se sisältää tavoitteen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden parantamiseksi.

Eurooppalaisesta yliopistostrategiasta 18. tammikuuta 2022 annettu komission tiedonanto³⁵ sisältää tavoitteita eurooppalaisen laadunvarmistuksen ja tutkintojen ja opintojen tunnustamisen järjestelmän kehittämistä varten tutkintojen automaattisen tunnustamisen edistämiseksi kaikkialla Euroopassa. Siinä tuetaan myös kolmansissa maissa suoritettujen tutkintojen ja opintojen, pakolaisten suorittamat tutkinnot ja opinnot mukaan lukien, avointa ja oikeudenmukaista tunnustamista akateemisen tunnustamisen keskuksen³⁶ verkoston ja avoimuutta lisäävien EU:n välineiden (eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen ja eurooppalaisten digitaalisten opintotodistusten) avulla.

Siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi 5. huhtikuuta 2022 annetussa neuvoston suosituksessa suunnitellaan systeemisen ja pitkäaikaisen kansainvälisen yhteistyön tehostamista institutionaalisella tasolla muun muassa kehittämällä eurooppalaisen yhteistutkinnon laatumerkintä ja institutionalisoituja yhteistyövälineitä, kuten korkeakoulujen yhteenliittymille mahdollisesti annettava eurooppalainen oikeudellinen asema.

Opettajien ja kouluttajien liikkuvuuden lisäämisestä 5. huhtikuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä³⁷ kehoitetaan edistämään ja laajentamaan opettajien ja kouluttajien liikkuvuutta, jotta siitä tulisi heidän koulutustaan ja uraansa yhdistävä tekijä. Vuosien 2021–2027 Erasmus+ -ohjelman tukemassa Erasmus+ -ohjelman Teacher Academies -toiminnossa testataan myös uusia toimenpiteitä, joilla tuetaan opettajien liikkuvuutta ja mahdollistetaan opettajien ja opettajankouluttajien keskinäinen oppiminen rajat ylittävien verkostojen, käytäntöyhteisöjen ja opettajankoulutuslaitosten yhteisten ohjelmien avulla.

Nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 5. huhtikuuta 2022 annetulla neuvoston suosituksella³⁸ pyritään helpottamaan rajat ylittävää vapaaehtoistyötä unionissa. Siinä korostetaan nuorten kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan osallistavuuden, laadun, tunnustamisen ja kestävyysmerkitystä.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tuetaan EU:n tasolla yhteyksissä muihin asiaankuuluviin politiikanaloihin, kuten koulutukseen, työllisyyteen, kansalaisuuteen ja demokraattiseen osallistumiseen, sosiaaliseen osallisuuteen, syrjimättömyyteen, lailliseen muuttoliikkeeseen ja kotouttamiseen, kielten oppimiseen, luovuuteen ja kulttuuriin, ilmastotoimiin ja digitalisaatioon.

<https://www.cedefop.europa.eu/en/content/osnabruck-declaration-2020-vocational-education-and-training-enabler-recovery-and-just-transitions>

³⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisesta yliopistostrategiasta ([COM\(2022\) 16 final](#)).

³⁶ Kansallisten tiedotuskeskusten eurooppalaisen verkoston ja tutkintotodistusten akateemisen tunnustamisen kansallisten tiedotuskeskusten yhteinen verkosto (ENIC-NARIC).

³⁷ [EUVL C 167, 21.4.2022, s. 2–8.](#)

³⁸ [EUVL C 157, 11.4.2022, s. 1–9.](#)

Ehdotuksella tuetaan eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisen lisäksi Euroopan osaamisohjelman täytäntöönpanoa. Ohjelmalla pyritään puuttumaan osaamisen kohtaantongelmiin ja edistämään täydennys- ja uudelleen koulutusta sekä lasten oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa, jossa tunnustetaan lasten oikeus parhaaseen mahdolliseen alkuun elämälle ja kehitetään heidän kaikkia mahdollisuuksiaan. Lisäksi ohjelmassa kehoitetaan lisätoimiin, joilla taataan osallistava, erottelematon ja laadukas koulutus³⁹ Ehdotuksessa tuetaan myös digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaa, jonka tavoitteena on hyödyntää digitaalitekniikan mahdollisuuksia oppimisessa ja opetuksessa. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin⁴⁰ ensimmäisen periaatteen mukaan jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä kaikkialla Euroopan unionissa. Ehdotus on myös linjassa liikkuvuuden edistämiseen tähtäävien EU:n politiikkojen ja aloitteiden, kuten Euroopan osaamisohjelman, sekä monikielisyyttä ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua edistävien politiikkojen ja aloitteiden kanssa, EU:n monikielisyysstrategia mukaan lukien. Edistämällä oppimiseen liittyvää liikkuvuutta ehdotuksessa kannustetaan ihmisiä kehittämään kielitaitoaan, kulttuurista tietoisuuttaan ja kulttuurienvälisiä taitojaan.

Oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tuetaan monilla EU:n ohjelmilla ja välineillä, erityisesti seuraavilla:

- Erasmus+ -ohjelma tarjoaa rajat ylittävän ja kansainvälisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia kaikenikäisille oppijoille, opetus- ja koulutushenkilöstölle ja nuorisotyöntekijöille sekä erilaisia nuorten osallistumistoimintoja.
- Euroopan solidaarisuusjoukot tarjoavat nuorille mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistoimintaan ja solidaarisuustoimiin kaikkialla EU:ssa ja sen ulkopuolella sekä humanitaariseen apuun liittyviin toimiin maailmanlaajuisesti.
- Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) ja Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) tukevat jäsenvaltioita ja alueita niiden pyrkimyksissä varmistaa yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua osallistavaan, erottelemattomaan koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen aina varhaiskasvatuksesta korkea-asteen koulutukseen saakka. Näiden rahastojen avulla edistetään yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä aikuiskoulutusta ja -oppimista, mikä tukee koulutuksen saavutettavuutta ja osallistavuutta vammaisten henkilöiden osalta ja mahdollistaa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kaikille. Euroopan sosiaalirahasto plus rahoittaa ALMA-aloitetta (Aim, Learn, Master, Achieve), jonka tavoitteena on auttaa muita heikommassa asemassa ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria integroitumaan yhteiskuntaan helpottamalla heidän paluutaan koulutukseen tai työelämään. Aloitteessa osallistujilla on mahdollisuus 2–6 kuukauden työkokemuksen hankkimiseen toisessa jäsenvaltiossa osana kattavaa hankesykliä, johon sisältyy koulutusta, valmennusta ja neuvontaa.
- Interreg-ohjelmassa käsitellään rajaesteitä esimerkiksi oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osalta ja tarjotaan kansallisille ja alueellisille viranomaisille sekä

³⁹ COM(2021) 142 final. Lapsen oikeuksia koskevassa EU:n strategiassa korostetaan, että yli 22 prosenttia EU:n lapsista on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa ja että noin 10 prosenttia EU:n nuorista keskeyttää koulutuksensa varhaisessa vaiheessa.

⁴⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017C1213\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017C1213(01))

oppilaitoksille mahdollisuus tehdä yhteistyötä erityisesti nuorten taitojen kehittämisessä.

- Teknisen tuen väline tarjoaa pyynnöstä jäsenvaltioille räätälöityä asiantuntemusta oppimiseen liittyvän liikkuvuuden uudistamiseen ja parantamiseen erityisesti sellaisten lippulaivahankkeiden kautta, joissa keskitytään osaajien houkutteluun, nuorten koulutukseen ja osaamiseen. Lisäksi lippulaivahanke ”Julkishallinnon yhteistyötä koskeva vaihto-ohjelma” (PACE) edistää yhteistyötä ja viranhaltijoiden rajat ylittävää vaihtoa jäsenvaltioiden välillä heidän taitojensa ja hallinnollisten valmiuksiensa vahvistamista varten, koulutus mukaan lukien.
- Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa esittää, että EU:n ja kumppanimaiden välinen oppimiseen liittyvä liikkuvuus on yksi tärkeimmistä tavoista poistaa köyhyyttä, torjua eriarvoisuutta ja syrjintää sekä edistää inhimillistä kehitystä.
- Liittymistä valmistelevaa tukivälinettä (IPA III) koskevan asetuksen nojalla on varmistettava mahdollisuudet edistää sosioekonomista kehitystä liittymisprosessissa mukana olevissa maissa, erityisesti nuorten osalta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotettu neuvoston suositus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 165 ja 166 artiklaan.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 1 kohdan mukaan EU ”myötävaikuttaa korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä”.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 2 kohdan toisen, kolmannen, viidennen ja kuudennen luetelmakohdan mukaan unionin toiminnalla pyritään

- edistämään opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuutta muun muassa rohkaisemalla tutkintotodistusten ja opintojaksojen tunnustamista akateemisessa maailmassa,
- edistämään koulutuslaitosten välistä yhteistyötä,
- edistämään nuorisovaihdon sekä sosiaalipedagogiikan alan ohjaajien vaihdon kehittämistä sekä kannustamaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa,
- rohkaisemaan etäopetuksen kehittämistä.

Lisäksi SEUT-sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan toisessa luetelmakohdassa määrätään, että neuvosto antaa komission ehdotuksesta suosituksia myötävaikuttaakseen kyseisessä artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 1 kohdan mukaan EU toteuttaa ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa tukeakseen ja täydentääkseen jäsenvaltioiden toimia, pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta ammatillisen koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 2 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan unionin toiminnalla pyritään

- helpottamaan pääsyä ammatilliseen koulutukseen ja edistämään ammattiin kouluttavien ja ammattia opiskelevien, erityisesti nuorison, liikkuvuutta.

SEUT-sopimuksen 166 artiklan 4 kohdan lopussa määrätään, että neuvosto antaa komission ehdotuksesta suosituksia myötävaikuttaakseen kyseisessä artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

Aloitteessa ei ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista eikä jäsenvaltioita sitovia sitoumuksia. Jäsenvaltiot päättävät kansallisten olosuhteidensa mukaisesti, kuinka ne panevat neuvoston suosituksen täytäntöön.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Tämä ehdotus on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 5 artiklan 3 kohdassa säädetyn toissijaisuusperiaatteen mukainen.

SEUT-sopimuksen 165 artiklan 1 kohdan ja 166 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot ovat vastuussa opetuksen sisällöstä ja yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä. Samalla näyttö osoittaa, että niillä on yhteisiä ongelmia, jotka koskevat oppimistuloksia ja hyvinvointia koulussa.

Tässä neuvoston suosituksessa kunnioitetaan täysin jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä sekä yleissivistävien ja ammatillisten koulutusjärjestelmien järjestämisestä sekä niiden kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Samalla suositus heijastaa EU:n täydentävää ja tukevaa roolia sekä eurooppalaisen koulutusyhteistyön vapaaehtoisuutta. Aloitteella tuetaan eurooppalaisen koulutusalueen puitteissa jäsenvaltioiden pyrkimyksiä kehittää ja panna täytäntöön toimintapolitiikkoja ja mekanismeja, jotka soveltuvat niiden kansallisiin järjestelmiin ja rakenteisiin.

Aloitteessa ei 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista eikä jäsenvaltioita sitovia sitoumuksia, sillä ne sulkevat pois jäsenvaltioiden koulutusta koskevien lakien ja asetusten yhdenmukaistamisen. Aloitteen eurooppalainen lisäarvo muodostuu pääasiassa EU:n kyvystä saada aikaan poliittista sitoutumista kansallisella tasolla ja tukea koulutusjärjestelmiä politiikan suuntaviivojen, yhteisten työkalujen ja välineiden (esimerkiksi Erasmus+, elpymis- ja palautumistukiväline, Euroopan sosiaalirahasto plus, Euroopan aluekehitysrahasto, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Horisontti Eurooppa, teknisen tuen väline sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto) avulla toissijaisuusperiaatetta noudattaen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tässä ehdotuksessa noudatetaan SEU-sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa määrättyä suhteellisuusperiaatetta.

Ehdotetun neuvoston suosituksen sisältö ja muoto eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset ovat luonteeltaan vapaaehtoisia, ja kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, millaisen lähestymistavan se omaksuu.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 165 ja 166 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi sopimuksessa määrätään, että neuvosto antaa suosituksia komission ehdotuksesta.

Neuvoston suositus on asianmukainen väline koulutuksen alalla, jolla EU:lla on jäsenvaltioita tukevaa toimivaltaa, ja se on väline, jota on usein käytetty EU:n toimissa tällä alalla. Oikeudellisena välineenä se on osoitus jäsenvaltioiden sitoutumisesta näihin esitettyihin toimenpiteisiin ja tarjoaa vahvemman poliittisen perustan tämän alan yhteistyölle kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa koulutuksen alalla.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Liikkuvuuden tulostaulu perustettiin seuraamaan vuonna 2011 neuvoston suositusta Nuoret liikkeellä, ja sen avulla seurataan Euroopan maiden edistymistä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tukemisessa. Se sisältää korkeakoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta koskevia tulostaulun indikaattoreita. Ehdotus perustuu liikkuvuuden tulostaulun tarjoamiin laadullisiin tietoihin oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta.

• Sidosryhmien kuuleminen ja asiantuntijatiedon kerääminen

Ehdotus perustuu laajan kuulemisprosessin aikana kerättyihin tietoihin. Prosessiin kuuluivat

- uutta aloitetta koskeva 12 viikon avoin julkinen kuuleminen, joka alkoi 8. helmikuuta ja päättyi 3. toukokuuta 2023
- oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli, johon osallistui 150 satunnaisesti valittua kansalaista kaikista 27 jäsenvaltiosta ja joka toteutettiin kolmen viikonlopun aikana maaliskuu- ja huhtikuussa 2023; kansalaisraportti, joka sisältää kansalaispaneelin suosituksia, keskusteluja ja pohdintoja oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ja joka on liitetty tähän ehdotukseen
- joukko täsmäryhmähaastatteluita, joissa kuultiin oppijoiden, henkilöstön, asiaankuuluvien sidosryhmien ja alan asiantuntijoiden näkemyksiä
- kohdennettuja sidosryhmien kuulemisia, esimerkiksi laajamittaisissa tapahtumissa ja
- erilaisia ohjausryhmien ja asiantuntijaryhmien kokouksia sekä työmarkkinaosapuolten kuulemisia.

Ehdotus perustuu myös PPMI Groupin vuonna 2023 tekemään tutkimukseen ”Supporting learning mobility: progress, obstacles and way forward”⁴¹, joka sisältää yleiskatsauksen neuvoston vuonna 2011 antaman suosituksen jälkeen tapahtuneesta keskeisestä kehityksestä ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden suuntauksista.

• Vaikutustenarviointi

Vaikutustenarviointia ei tehty, koska ehdotetut toimet ovat luonteeltaan jäsenvaltioiden aloitteita täydentäviä ja vapaaehtoisia ja ottaen huomioon odotettavissa olevien vaikutusten laajuuden. Ehdotusta laadittaessa käytettiin apuna aiempia tutkimuksia⁴², jäsenvaltioiden kuulemista, kohdennettuja kuulemisia ja julkista kuulemistä.

⁴¹ EU-julkaisut, linkki: <https://op.europa.eu>

⁴² Kaikki viitteet ovat komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Tässä ehdotuksessa neuvoston suositukseksi noudatetaan perusoikeuksia ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita. Perusoikeuskirjassa tunnustetaan, että yhteisvastuu on yksi EU:n perustana olevista yleismaailmallisista arvoista. Tässä ehdotuksessa otetaan erityisesti huomioon seuraavat säännökset:

- 8 artikla (oikeus henkilötietojen suojaan)
- 13 artikla (akateeminen vapaus)
- 14 artikla (oikeus koulutukseen)
- 21 artikla (oikeus syrjimättömyyteen)
- 24 artikla (lapsen oikeudet)
- 26 artikla (vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan).

Toimenpiteet toteutetaan henkilötietojen suojaan koskevan unionin lainsäädännön, erityisesti luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679⁴³ (yleinen tietosuojasäädös) mukaisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteeseen ei tarvita lisävaroja EU:n budjetista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Komissio tarkastelee täytäntöönpanon tukemisessa uudelleen kansallisia toimintasuunnitelmia, jotka jäsenvaltioiden on laadittava vuosiksi 2025–2030, ja laatii yleisraportin vuonna 2026.

Komissio aikoo laatia raportin suosituksen käytöstä osana eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Toimintapolitiikkaa koskeva ehdotus tarjoaa kattavan kehyksen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollistavien edellytysten vahvistamista, haasteisiin vastaamista ja kannustimien tarjoamista varten. Ehdotuksen tavoitteena on tehdä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta kiinteä osa kaikkia koulutusväyliä, vahvistaa kielten oppimista ja siirtyä kohti ulkomaisen opintojakson tulosten automaattista tunnustamista EU:n sisällä. Tavoitteena on myös lisätä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osallistavuutta ja saavutettavuutta

⁴³ EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1–88.

kannustamalla jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia, joilla tarjotaan ohjausta, asianmukaista rahoitusta ja muuta tukea henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Ehdotuksessa pyritään myös tekemään oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ympäristön kannalta entistä kestävämpää, hyödyntämään digitaaliteknologiaa sen helpottamisessa ja edistämään EU:n arvoja. Lisäksi ehdotuksessa pyritään helpottamaan aiempaa tiiviimpää yhteistyötä keskeisten kolmansien maiden kanssa osaamiskumppanuuksia koskevan aloitteen mukaisesti, edistämään EU:ta houkuttelevana oppimis-, koulutus- ja opiskelukohteena kolmansien maiden osaajille sekä parantamaan kolmansien maiden tutkintojen sekä osittaisen ja aiemman osaamisen oikeudenmukaista ja avointa tunnustamista.

Asiaan liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa kuvataan viimeaikaista tutkimusnäyttöä sekä ehdotettua suositusta tukevien kuulemisten tuloksia.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 ja 166 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Rooman julistuksessa, joka annettiin 25 päivänä maaliskuuta 2017, EU:n poliittiset johtajat asettivat tavoitteekseen unionin, jossa nuoret saavat parasta koulutusta ja voivat opiskella ja löytää työtä kaikkialta Euroopasta.
- (2) Oppimiseen liittyvä liikkuvuus on osoittautunut erittäin arvokkaaksi oppijoille, jotta he voivat hankkia henkilökohtaista, koulutukseen liittyvää ja ammatillista kehittymistä varten tarvittavat taidot.⁴⁴ Rajat ylittävät oppimiskokemukset lisäävät kulttuurien välistä ymmärrystä ja auttavat kehittämään yhteistä eurooppalaista identiteettiä. Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden järjestäminen niin saapuvien kuin lähtevien henkilöiden osalta auttaa myös oppilaitoksia ja epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen järjestäjiä kehittämään tarjottujen oppimismahdollisuuksien laatua.
- (3) Oppimiseen liittyvä liikkuvuus on tärkeä osa EU:n osaamisvajeeseen puuttumista, erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamisen ja oppijoiden työmarkkinoille siirtymisen kannalta. Työhön perustuva oppiminen, toisessa maassa vietetyt jaksot mukaan lukien, edesauttaa osaamisen hankkimista ja työllistävyyttä. Oppimiseen liittyvä liikkuvuus voi myös helpottaa kolmansien maiden kansalaisten integroitumista EU:n työmarkkinoille.
- (4) Oppimiseen liittyvien liikkuvuusmahdollisuuksien tarjoaminen kaikille on olennaisen tärkeää eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisessa. Eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä 30 päivänä syyskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa⁴⁵ ilmoitettiin oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kehyksen päivittämisestä (vuonna 2011 annettu neuvoston suositus Nuoret liikkeellä – nuorten oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäminen⁴⁶) sekä opettajien oppimiseen liittyvän liikkuvuuden toimintapoliittisesta kehyksestä, jotta yhä useammat oppijat ja

⁴⁴ Elinikäisen oppimisen avaintaidoista 22 päivänä toukokuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti (EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1–13) pätevyudet määritellään tietoina, taitoina ja asenteina.

⁴⁵ [COM\(2020\) 625 final](#)

⁴⁶ EUVL C 199, 7.7.2011, s. 1.

opettajat voivat hyötyä liikkuvuudesta. Tällä suosituksella saatetaan ajan tasalle neuvoston vuonna 2011 antama suositus, vahvistetaan sen säännöksiä, laajennetaan oppimiseen liittyviä liikkuvuusmahdollisuuksia nuorista kaikenikäisiin oppijoihin ja henkilöstöön saakka. Lisäksi suosituksessa käsitellään uusia oppimismalleja, kuten monimuoto-oppimista.

- (5) Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) 18 päivänä helmikuuta 2021 annetun neuvoston päätöslauselman⁴⁷ yhdeksi strategiseksi prioriteetiksi asetettiin elinikäisen oppimisen ja liikkuvuuden mahdollistaminen kaikille. Neuvoston 16 päivänä toukokuuta 2023 antamassa päätöslauselmassa eurooppalaisesta koulutusalueesta: Näkymät vuoteen 2025 ja sen jälkeiseen aikaan⁴⁸ painotettiin, että oppimiseen ja opetukseen liittyvän liikkuvuuden jäljellä olevien esteiden määrittäminen ja poistaminen on keskeisen tärkeää eurooppalaisen koulutusalueen täysimääräiseksi toteuttamiseksi, kun samalla kannustetaan osallistavaan, kestävään ja tasapainoiseen liikkuvuuteen.
- (6) Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) keräämät tiedot osoittavat, että maiden on pyrittävä parantamaan keskimääräistä suoritustaan tukemalla kattavasti ammatillisen koulutuksen oppijoiden liikkuvuutta, erityisesti oppisopimuskoulutettavien osalta. Kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta 24 päivänä marraskuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa⁴⁹ esitettyjen kansallisten toteutussuunnitelmien analyysi⁵⁰ osoittaa, että vain noin puolet jäsenvaltioista asetti etusijalle toimenpiteet ammatillisen koulutuksen liikkuvuuden parantamiseksi.
- (7) Laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista 15 päivänä maaliskuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen⁵¹ täytäntöönpanon analyysin⁵² ja Cedefopin keräämän näytön⁵³ mukaan oppisopimuskoulutettavien liikkuvuus on edelleen alikehittynyttä ja oppisopimuskoulutettavien liikkuvuusvaihdon eteen on toteutettava lisätoimia.
- (8) Opettajien ja kouluttajien liikkuvuuden lisäämisestä 5 päivänä huhtikuuta 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä⁵⁴ kehoitettiin edistämään ja laajentamaan opettajien ja kouluttajien liikkuvuutta, jotta siitä tulisi heidän koulutustaan ja uraansa yhdistävä tekijä.
- (9) EU:n nuorisostrategian⁵⁵ täytäntöönpanon analyysi osoittaa, että tarvitaan lisätoimia, jotta kaikki nuoret ja nuorisotyöntekijät voisivat hyödyntää liikkuvuusmahdollisuuksia. Tähän sisältyy vapaaehtoistyö kansalaisyhteiskuntasektorilla ja muu kehitystyö epäviralliseen oppimiseen ja

⁴⁷ EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1–21.

⁴⁸ EUVL C 185, 26.5.2023, s. 5.

⁴⁹ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1.

⁵⁰ Briefing note – Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET, Cedefop. Linkki: <https://www.cedefop.europa.eu/fi/publications/9180>

⁵¹ EUVL C 153, 2.5.2018, s. 1.

⁵² Linkki: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=10070>

⁵³ Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations. Linkki: https://www.cedefop.europa.eu/files/2021-10/3089_en.pdf

⁵⁴ EUVL C 167, 21.4.2022, s. 2.

⁵⁵ Komission kertomukseen Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanosta (2019–2021) liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

arkioppimiseen liittyvän liikkuvuuden kautta hankitun osaamisen validointia koskevien tehokkaiden järjestelmien osalta synergiassa nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa 5 päivänä huhtikuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen⁵⁶ kanssa.

- (10) Puutteellinen vieraiden kielten taito on edelleen yksi suurimmista esteistä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kokemusten hankkimisessa, opiskelussa ja työskentelyssä ulkomailla sekä täysimääräisessä tutustumisessa Euroopan kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Samalla joidenkin kurssien tarjoaminen vieraalla kielellä saattaa kannustaa toisen maan oppijoita oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen.
- (11) Komission kertomuksessa neuvostolle tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta⁵⁷ ja siihen liittyvissä neuvoston päätelmissä⁵⁸ korostettiin, että automaattisen tunnustamisen toteuttaminen EU:ssa edellyttää toimien merkittävää tehostamista. Korkeakoulutuksessa on tehty huomattavia parannuksia siinä, miten kansalliset viranomaiset ymmärtävät automaattisen tunnustamisen käsitteen. Jäljellä olevat epäjohtamismukaisuudet ja avoimuuden puute ovat kuitenkin merkittävä tekijä, joka estää opiskelijoita osallistumasta liikkuvuutta koskeviin toimiin.
- (12) Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäminen kolmansien maiden kanssa saattaa lisätä eurooppalaisten koulutusjärjestelmien ja oppilaitosten houkuttelevuutta muun maailman ja osajien silmissä. Kansainvälinen koulutusyhteistyö, oppimiseen liittyvä liikkuvuus mukaan luettuna, on olennaisen tärkeää EU:n geopolittisten prioriteettien, erityisesti Global Gateway -strategian, ja vuoteen 2030 ulottuvien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.
- (13) Erityisen tärkeitä ovat hyödyt, joita saavutetaan edistämällä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tarjoamia mahdollisuuksia henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Tämä osallistamistavoite on keskeinen vuosien 2021–2027 Erasmus+ -ohjelmassa. On ratkaisevan tärkeää, että tämä tavoite laajennetaan koskemaan muita oppimiseen liittyvän liikkuvuuden järjestelmiä kaikkialla EU:ssa.
- (14) Eurooppalaiset yliopistot -aloitteessa tavoitellaan 50 prosentin liikkuvuutta siihen osallistuvissa oppilaitoksissa, ja eurooppalaisen yhteistutkimuksen mahdollinen kehittäminen edellyttää myös liikkuvuuden sisällyttämistä opetussuunnitelmiin. Vuosien 2021–2027 lisätyt Erasmus+ -ohjelman määrärahat tukevat EU:n tavoitetta lisätä opiskelijoiden osallistumista oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen vähintään kerran opintojen aikana. Tästä syystä on tärkeää nostaa oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistumista koskevaa tavoitetta, joka on 20 prosenttia. Tavoite asetettiin ensimmäisen kerran Bolognan prosessin yhteydessä vuonna 2009. Myöhemmin kehitetyt välineet luovat yhdessä tässä suosituksessa ehdotettujen toimenpiteiden kanssa tarvittavat puitteet, jotta vähintään 25 prosenttia korkeakoulututkimuksen suorittaneista henkilöistä on osallistunut oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen.
- (15) Oppimismallit ovat kehittyneet viime vuosikymmenen aikana muun muassa virtuaalista oppimista ja monimuoto-oppimista lisänneen koronaviruspandemian

⁵⁶ EUVL C 157, 11.4.2022, s.1–9.

⁵⁷ [COM\(2023\) 91 final](#)

⁵⁸ [EUVL C 185, 26.5.2023, s. 44–50.](#)

vuoksi. Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tarjoamien mahdollisuuksien laajentaminen oppijoihin, kouluttajiin sekä opetus- ja koulutushenkilöstöön kaikilla koulutus-, nuoriso- ja urheilualoilla virallisissa ja epävirallisissa ympäristöissä sekä arkioppimisympäristöissä sai aikaan myös joustavaan oppimiseen liittyvien liikkuvuusmuotojen kehittämisen.

- (16) Tutkijoiden, erityisesti uraansa aloittavien tutkijoiden, tasapainoista liikkuvuutta olisi tuettava heidän henkilökohtaisen ja ammatillisen kehittymisensä vuoksi. Tästä olisi hyötyä myös Euroopan tutkimus- ja innovointijärjestelmän kilpailukykyyn edistämisessä.
- (17) Tällä suosituksella pyritään edistämään eurooppalaisen koulutusalueen toteutumista vuoteen 2025 mennessä. Koulutuksen laatua koskevaan visioon sisältyy niin oppijoiden kuin opettajien vapaan liikkuvuuden edistäminen. Tämä koskee erityisesti muita heikommista lähtökohdista tulevien ja vammaisten henkilöiden liikkuvuutta sekä instituutioiden mahdollisuuksia olla vapaasti vuorovaikutuksessa Euroopassa ja sen ulkopuolella. Osallistavien ja tasapuolisten koulutusjärjestelmien olisi tuettava yhteiskuntien yhtenäisyyttä, luotava perusta aktiiviselle kansalaisuudelle ja parannettava työllistävyyttä. Jäsenvaltioita kannustetaan luomaan suotuisat edellytykset oppimiseen liittyvälle liikkuvuudelle, poistamaan esteitä ja tarjoamaan kannustimia, jotka räätälöidään eri alojen oppijoiden, kouluttajien ja henkilöstön erityistarpeiden perusteella.
- (18) Tällä suosituksella pyritään myös helpottamaan yhteistyötä keskeisten kolmansien maiden kanssa osaamiskumppanuuksia koskevan aloitteen mukaisesti ja tuomaan EU:ta esiin houkuttelevana oppimis-, opiskelu- ja harjoittelukohteena kolmansista maista tuleville osaajille.
- (19) Tällä suosituksella pyritään palauttamaan mieliin olemassa olevat synergiat ja täydentävyys oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevien EU:n ohjelmien, kuten Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen, ja muiden EU:n, kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen tason rahoitusvälineiden, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, erityisesti Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahasto plussan, välillä yhdessä ALMA-aloitteen (Aim, Learn, Master, Achieve) kanssa.
- (20) Suosituksen tavoitteena on myös edistää erityisesti opettajien ja oppisopimuskoulutettavien oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tiettyjen toimintapoliittisten kehysten avulla, kuten liitteissä esitetään. Kouluissa on pulaa opettajista, ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden toivotaankin lisäävän ammatin houkuttelevuutta. Opettajista, joilla on kokemuksia liikkuvuudesta, voisi tulla oppijoiden roolimalleja, ja he voivat osaltaan edistää rajat ylittävää ja kansainvälistä yhteistyötä. Neuvoston päätelmissä, joissa käsitellään opettajien ja kouluttajien liikkuvuuden lisäämistä perus- ja täydennyskoulutuksen aikana, korostetaan oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden myönteistä vaikutusta opettajien ammatilliseen kehittymiseen ja koulutusjärjestelmiin. Päätelmissä eritellään myös liikkuvuutta haittaavia esteitä. Myös oppisopimuskoulutettavat kohtaavat erilaisia nimenomaan työssäoppimiseen liittyviä esteitä. Heidän liikkuvuutensa tukeminen edistää osaamisvajeisiin puuttumista, tukee vihreää ja digitaalista siirtymää ja parantaa erityisesti nuorten työllistävyyttä,

TOTEAA SEURAAVAA:

- (21) Tässä suosituksessa tarkoitetaan 'oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella' samaa ilmaisu kuin Erasmus+ -ohjelman perustamisesta 20 päivänä toukokuuta annetussa 2021 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/817. Oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella tarkoitetaan siirtymistä oman asuinmaan ulkopuolelle johonkin toiseen maahan opintojen suorittamista tai harjoitteluun tai epävirallisen oppimiseen tai arkioppimiseen osallistumista varten. Tämä suositus kattaa sekä Euroopan unionin sisäisen että kansainvälisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden EU:hun ja EU:sta.
- (22) Tässä suosituksessa oppimiseen liittyvä liikkuvuus kattaa oppijat ja henkilöstön kaikilla elinikäisen oppimisen aloilla, mukaan lukien perusopetus, korkeakoulutus, ammatillinen koulutus, aikuiskoulutus sekä nuorten, nuorisotyöntekijöiden ja henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus varhaiskasvatuksen ja urheilun piirissä. Termi kattaa kaikenlaisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden, mukaan lukien lyhytkestoisen liikkuvuuden, ryhmien liikkuvuuden, monimuotoliikkuvuuden, opintopisteitä kerryttävän liikkuvuuden ja tutkintoon johtavan liikkuvuuden.
- (23) Sikäli kuin on kyse oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tavoitteesta korkeakoulutuksen alalla, liikkuvuustoimiin sisältyvät vähintään kaksi kuukautta kestävä ulospäin suuntautuva liikkuvuus, mukaan lukien sekä harjoitteluun että opiskeluun liittyvä liikkuvuus, ja lyhytkestoisempi liikkuvuus, joka koostuu vähintään kolmesta eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmän (ECTS) opintopisteestä. Opintopisteitä voi kertyä joko fyysisestä oppimisesta tai monimuoto-oppimisesta ja ne voivat koostua sekä virtuaalisesta että fyysisestä osatekijästä. Tavoite lasketaan tutkinnon suorittaneista henkilöistä, jotka osallistuvat oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen vähintään kerran opintojensa aikana.
- (24) Tässä suosituksessa ehdotetaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden, oppisopimuskoulutettavat mukaan lukien, osallistumistavoitteen nostamista nykyisestä 8 prosentista 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, jotta ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden osallistumistavoitetta voidaan nostaa esitettyjen pyyntöjen⁵⁹ mukaisesti. Ammatillista koulutusta koskeva tavoite perustuu neuvoston oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevasta vertailuarvosta antamissa päätelmissä (2011/C372/08)⁶⁰ ja kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta annetussa neuvoston suosituksessa määriteltyyn indikaattoriin. Tavoite lasketaan ammatillisiin keskiasteen ja toisen asteen jälkeisiin ohjelmiin ilmoittautuneiden sellaisten oppijoiden ja oppisopimuskoulutettavien osuutena, jotka ovat osallistuneet ulkomailla tapahtuneelle liikkuvuusjaksolle opintojensa aikana. Tavoitteeseen sisältyvät joustavia liikkuvuusmahdollisuuksia, kuten Erasmus+ -ohjelmaa (esimerkiksi lyhytaikaista liikkuvuutta, ryhmien liikkuvuutta, monimuotoliikkuvuutta tai taitokilpailuihin osallistumiseen liittyvää liikkuvuutta), hyödyntäneet osallistujat.
- (25) Asetuksen (EU) 2021/817 mukaisesti 'henkilöillä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia' tarkoitetaan henkilöitä, joiden on hankalaa hyödyntää tehokkaasti oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tarjoamia mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä,

⁵⁹ Mukaan lukien Euroopan parlamentin päätöslauselma neuvoston suosituksesta kestävästä kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta.

⁶⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52011XG1220\(06\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52011XG1220(06))

maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka voisivat johtaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettuun syrjintään.

- (26) Tässä suosituksessa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden esteisiin kuuluvat Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuutta ja moninaisuutta koskevan strategian ohjeiden⁶¹ mukaisesti vammaisuus, terveysongelmat, koulutusjärjestelmiin liittyvät esteet, kulttuurierot, sosiaaliset esteet, taloudelliset esteet, syrjintään liittyvät esteet ja maantieteelliset esteet.

PANEE MERKILLE KOMISSION AIKOMUKSEN KEHITTÄÄ OLEMASSA OLEVIA ALOITTEITA TÄMÄN SUOSITUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANON TUKEMISEKSI JA OPPIMISEEN LIITTYVÄN LIKKUVUUDEN TIETOPERUSTAN VAHVISTAMISEKSI

- (27) kehittämällä suuntaviivat tämän suosituksen 12 kohdassa tarkoitettujen toimintasuunnitelmien valmistelemiseksi sekä laatimalla näitä suunnitelmia koskevan yleisraportin, jonka avulla voidaan tukea vertaisoppimismahdollisuuksia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa
- (28) tukemalla edelleen tämän suosituksen täytäntöönpanoa hyödyntämällä eurooppalaisen koulutusalueen hallinnon piirissä olevien asiantuntijaryhmien yhteistyötä ja yhteiskehittämistä
- (29) edistämällä ja tukemalla nuorten osallistumista oppimiseen liittyvän liikkuvuuden strategioiden ja ohjelmien suunnitteluun ja toteutukseen kansallisella, paikallisella ja Euroopan tasolla
- (30) kehittämällä, edistämällä ja tukemalla edelleen Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman kautta sellaisten EU:n välineiden käyttöä, joilla voidaan tukea ulkomailla tapahtuvia opintojaksoja, kuten eurooppalaista opiskelijakorttia koskeva aloite, verkkokielivalmennus, Euroopan kouluopetusalausta, Euroopan nuorisoportaali, yleinen verkkovalmennus, Youthpass ja Europass
- (31) kehittämällä, edistämällä ja tukemalla Erasmus+ -ohjelman kautta sellaisten EU:n välineiden käyttöä, joilla tuetaan ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tulosten ja opintotodistusten, erityisesti Youthpass- ja Europass-alustan/Europass-liikkuvuustodistuksen, avoimuutta ja validointia, myös semanttisen yhteentoimivuuden avulla eurooppalaisen oppimismallin ja eurooppalaisten digitaalisten opintotodistusten avulla
- (32) kehittämällä ja tukemalla edelleen eurooppalaisia yliopistojen yhteenliittymiä muun muassa Erasmus+ -ohjelman ja poliittisen tuen avulla, jotta ne voivat hyödyntää koko potentiaalinsa ja toimia korkeakoulutuksen roolimalleina edistämällä saumatonta ja laajapohjaisesti sisällytettyä liikkuvuutta eurooppalaisten yliopistojen välisillä kampuksilla, edistämällä pienten osaamiskokonaisuuksien todistusten käyttöä ja tasoittamalla tietä kohti mahdollista eurooppalaista yhteistutkintoa
- (33) antamalla edelleen tukea Erasmus+ -ohjelmasta kannustamalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja vastavuoroista oppimista, jotta varmistetaan ulkomailla kaikilla koulutusaloilla ja -asteilla suoritettujen tutkintojen ja opintojaksojen tulosten

⁶¹ Implementation guidelines for Erasmus+ and European Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy, linkki: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

automaattinen tunnustaminen, virtuaalinen oppiminen ja monimuoto-oppiminen mukaan lukien

- (34) jatkamalla jäsenvaltioiden tukemista tavoitteena kokonaisvaltainen lähestymistapa kielten opetukseen ja oppimiseen erityisesti vertaisoppimistoimien avulla, edistämällä aloitteita ja tapahtumia, kuten Euroopan kielten päivää, sekä tekemällä yhteistyötä sidosryhmien ja kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan neuvoston ja OECD:n, kanssa innovatiivisten välineiden kehittämiseksi kieltenoppimista varten
- (35) edistämällä synergioiden ja täydentävyyden luomista oppimiseen liittyvää liikkuvuutta käsittelevien EU:n ohjelmien, kuten Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen, ja muiden EU:n, kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen tason rahoitusvälineiden, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, erityisesti Euroopan sosiaalirahasto plussan ja Euroopan aluekehitysrahaston ohjelmien, välillä, jotta oppimiseen liittyviä liikkuvuusmahdollisuuksia edistävien toimien vaikutus olisi mahdollisimman suuri, muun muassa tukemalla sellaisten välineiden ja strategioiden täytäntöönpanoa, joiden avulla voidaan lisätä sellaisten henkilöiden osallistumista, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia
- (36) auttamalla jäsenvaltioita uudistamaan ja kehittämään oppimiseen liittyviä liikkuvuusjärjestelmiä kansallisella ja useampia maita kattavalla tasolla
- (37) kartoittamalla nykyisten rahoitusvälineiden toiminta-aloja EU:n, kansainvälisellä, kansallisella tai alueellisella tasolla, jotta voidaan lisätä tietoisuutta niihin sisältyvistä mahdollisista toimista ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta tukevista hyvistä käytännöistä sekä edistää synergiaa asiaankuuluvien sidosryhmien piirissä
- (38) tekemällä yhteistyötä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa tietojen laadun ja saatavuuden parantamiseksi ja EU:n tason menetelmien kehittämiseksi tiedonkeruuta ja analysointia varten, mukaan lukien kyselytutkimukset oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta kaikilla koulutus- ja nuorisoaloilla, esimerkkinä eurooppalainen tutkinnon suorittaneiden seurantatutkimus; näissä tutkimuksissa voidaan ottaa huomioon myös osallistavuus ja alueelliset erot EU:n tietosuojalainsäädännön mukaisesti, ja
- (39) uudistamalla liikkuvuuden tulostaulu tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa tämän suosituksen täytäntöönpanon seuraamista ja sen laajentamista varten, jotta se koskisi kaikkia koulutus- ja nuorisoaloja,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN JA SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOT

kansallisen perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkeakoulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestelmien sekä nuoriso- ja urheilualojen erityispiirteiden mukaisesti

- a) edistävät oppijoiden, kouluttajien ja henkilöstön saumatonta liikkuvuutta eurooppalaisella koulutusalueella, jotta heidän taitojensa kehittämistä voidaan tukea kautta linjan, erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta olennaisten taitojen osalta, luomalla luottamusta ja ymmärrystä koulutusjärjestelmien ja nuoriso- ja urheilualojen välillä sekä edistämällä aktiivista kansalaisuutta
- b) edistävät oppimiseen liittyviä liikkuvuusjärjestelmiä, jotka ovat osallistavia ja ympäristön kannalta kestäviä, hyödyntävät digitaaliteknologiaa ja edistävät EU:n yhteisiä arvoja
- c) asettavat ja pyrkivät saavuttamaan uusia EU:n tason tavoitteita vuoteen 2030 mennessä

- korkeakoulutuksessa, jossa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kokemuksia pitäisi olla vähintään 25 prosentilla valmistuneista
- ammatillisessa koulutuksessa, jossa oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta hyötyvien ammattiopiskelijoiden osuuden pitäisi olla vähintään 15 prosenttia
- kaikissa koulutus-, nuoriso- ja urheilu järjestelmissä, joissa vähintään 20 prosenttia kaikista oppimiseen liittyvästä kansainvälisestä liikkuvuudesta hyötyvistä oppijoista pitäisi olla henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia
- d) toteuttavat oppimiseen liittyvässä liikkuvuudessa rakenteellista yhteistyötä sidosryhmien kanssa tämän suosituksen täytäntöönpanoa varten.

1) Tarjoavat systeemisii oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuuksia

- a) lisäämällä oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden vakiomuotoiseksi ja erottamattomaksi osaksi perusopetusta, ammatillista koulutusta ja oppisopimuskoulutusta, korkeakoulutusta ja aikuiskoulutusjärjestelmiä sisällyttämällä mahdollisuuden oppimiseen liittyvän kansainvälisen liikkuvuuden jaksoon kaikkiin opetussuunnitelmiin joustavien liikkuvuusikkunoiden, valinnaisten kurssien ja muiden mahdollisuuksien avulla
- b) tukemalla koulutuksen järjestäjiä rajat ylittävien yhteisten toimien, myös yhteistutkintoihin johtavien yhteisten ohjelmien, kehittämisessä ja toteuttamisessa hyödyntämällä parhaalla mahdollisella tavalla eurooppalaisia aloitteita, erityisesti eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiä, ammatillisen koulutuksen huippuyksiköjä, kansallisia ammatillisen koulutuksen tiimejä, innovaatioyhteenliittymiä ja Erasmus+ -ohjelman Teacher Academies -toimintoja hyödyntämällä eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymien kokemuksia, kun tavoitteena on, että 50 prosenttia opiskelijoista osallistuu joko fyysiseen, virtuaaliseen tai monimuotoliikkuvuuteen
- c) edistämällä ja lisäämällä oppimiseen liittyvää liikkuvuutta epävirallisessa oppimisessa ja arkioppimisessa, nuorisotyössä ja vapaaehtoistyössä arvokkaana ja toteuttamiskelpoisena liikkuvuusvaihtoehtona kaikille oppijoille ja henkilöstölle; keinoina tässä ovat esimerkiksi tunnettuuden lisääminen, tiedotustoimet ja muu tuki epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tarjoajille, paikallis- ja alueviranomaisille, nuorisokeskuksille ja kansalaisjärjestöille
- d) tukemalla laatukriteerien soveltamista oppimiseen liittyvän liikkuvuustoiminnan valmistelussa, täytäntöönpanossa ja seurannassa muun muassa hyödyntämällä Erasmus+ -ohjelmassa, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevassa ohjelmassa ja muiden oppimiseen liittyvien liikkuvuusjärjestelyjen yhteydessä laadittuja laatustandardeja ja keskittymällä tällaisen toiminnan saavutettavuuteen ja osallistavuuteen
- e) järjestämällä yhteistyötä sellaisten elinten välillä, jotka hallinnoivat ja panevat täytäntöön rahoitusvälineitä EU:n, kansainvälisellä, kansallisella tai alueellisella tasolla, jotta voidaan varmistaa sellaiset koordinoitujen toimien, joilla tuetaan ja edistetään oppimiseen liittyvää liikkuvuutta siten, että vältetään päällekkäisyyksiä ja maksimoidaan resurssien vaikutus.

2) Lisäävät kielten oppimista

- a) vahvistamalla kielten oppimista kaikilla koulutuksen tasoilla sekä nuoriso- ja urheilujärjestelmissä muun muassa toteuttamalla osan opetussuunnitelmista muilla EU:n kielillä kuin kansallisella kielellä (kansallisilla kielillä) oppimisen liikkuvuusvaihtoehtojen ja -mahdollisuuksien edistämistä varten
 - b) helpottamalla kieltenopetuksen ja kielen oppimisen saatavuutta myös aikuisväestön osalta, jotta monikielistä osaamista voidaan parantaa ja kansalaisille voidaan tarjota mahdollisuus hyödyntää täysimääräisesti oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, eurooppalaista koulutusaluetta ja työllistymismahdollisuuksia.
- 3) Tukevat sitoutumista oppimiseen liittyvään liikkuvuustoimintaan
- a) kehittämällä liikkuvuuskulttuuria elinikäisen oppimisen alalla kaikilla koulutuksen tasoilla aina perusopetuksesta aikuiskoulutukseen saakka ja erilaisissa oppimisympäristöissä muun muassa kehittämällä erilaisia liikkuvuusmuotoja ja -toimia, tukemalla lähettäviä ja vastaanottavia organisaatioita niiden kansainvälistymisstrategian toteuttamisessa, lisäämällä oppilaitosten houkuttelevuutta liikkuvuutta hyödyntävien oppijoiden vastaanottamisessa ja kannustamalla alumniverkostoja kehittämään ja edistämään oppimiskokemusta paikallisella tasolla
 - b) edistämällä yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisten, koulutuksen järjestäjien, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten tahojen välillä, jotta edistetään ja tuetaan ulospäin suuntautuvaa oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, mukaan lukien henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja luodaan myönteinen ympäristö ulkomailta tuleville oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen osallistuville henkilöille
 - c) rohkaisemalla liikkuvuusjärjestelmiä hallinnoivia viranomaisia ja organisaatioita vähentämään organisaatioiden ja osallistujien hallinnollista taakkaa sekä antamaan selkeitä ohjeita koko hakuprosessin ajan
 - d) tukemalla joustavia oppimiseen liittyviä liikkuvuusmuotoja, joiden avulla voidaan lisätä osallistujien määrää ja jotka voivat toimia ponnahduslautana pidempiin liikkuvuusjaksoihin, mukaan lukien ryhmien liikkuvuutta koskevat toimet, lyhytaikainen liikkuvuus ja intensiiviset monimuotoliikkuvuuden ohjelmat sekä muut oppimiskokemukset, jotka voivat johtaa pienten osaamiskokonaisuuksien tutkintoihin, kuten eurooppalaisessa lähestymistavassa pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi on esitetty
 - e) arvostamalla oppimiseen liittyviä liikkuvuushankkeita ja -toimia valmistelevan ja toteuttavan henkilöstön työtä tekemällä siitä kiinteä ja virallisesti tunnustettu osa koulutushenkilöstön ja nuorisotyöntekijöiden ammattia, erityisesti työaikakiintiöiden ja uralla etenemistä koskevien muodollisten vaatimusten osalta, ja tunnustamalla henkilöstön liikkuvuuden merkitys oppijoiden liikkuvuuden valmistelussa, edistämisessä ja tukemisessa.
- 4) Tarjoavat tietoa oppimiseen liittyvistä liikkuvuusmahdollisuuksista
- a) ottamalla käyttöön oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä – koordinaattoreita, yhteyspisteitä, lähettiläitä tai erityisiä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tiedotuskeskuksia – alueellisella tai paikallisella tasolla, jotta niiden asiantuntemusta voidaan jakaa alueellisten ja paikallisten koulutuksen järjestäjien, kansalaisjärjestöjen ja yksityisten tahojen kanssa, tukea

sitoutumista oppimiseen liittyvään liikkuvuustoimintaan ja kannustaa näitä koordinaattoreita verkostoitumaan kansallisella ja EU:n tasolla

- b) tarjoamalla oppijoille kohdennettua tietoa oppimiseen liittyvistä liikkuvuusmahdollisuuksista koko elinikäisen oppimisen ajan perusopetuksessa ja nuorisokeskuksissa, ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ja vapaaehtoistyön järjestäjien sekä korkeakoulujen ja työnantajien keskuudessa hyödyntämällä oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjiä ja sisällyttämällä oppimiseen liittyviä liikkuvuusmahdollisuuksia koskevaa tietoa opinto- ja uraohjaukseen
- c) tuomalla esiin ulkomailla tapahtuvan liikkuvuusjakson etuja ja tarjoamalla neuvontaa, vinkkejä ja mentorointia erityisesti oppijoille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, esimerkiksi hyödyntämällä Erasmus+ -sovellusta parhaalla mahdollisella tavalla
- d) rohkaisemalla vastaanottavia organisaatioita varmistamaan saapuvien oppijoiden sujuvan vastaanoton muun muassa tietojen ja asiaankuuluvan materiaalin saatavuuden avulla
- e) luomalla yhteyden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ja työvoiman liikkuvuuden välille tuomalla oppimiseen liittyvän liikkuvuuden edistäjät yhteen eurooppalaisen työvoimapalvelujen yhteistyöverkoston (EURES) liikkuvuusneuvojen kanssa
- f) tarjoamalla tietoa vastaanottavan maan elin- ja työoloista hyödyntämällä EURES-portaalissa saatavilla olevia tietoja elin- ja työoloista kaikissa jäsenvaltioissa ja EFTA-maissa sekä EU:n Oppisoppi-sivuston erityisessä osassa esimerkiksi yhdistämällä kyseiset tiedot kansallisiin oppimiseen liittyvän liikkuvuuden portaaleihin.

5) Tukevat oppimistulosten avoimuutta ja tunnustamista

- a) tehostamalla eri koulutusalojen, myös virtuaalisen oppimisen ja monimuoto-oppimisen, ulkomailla suoritettujen opintojaksojen tulosten automaattista tunnustamista kaikilla tasoilla tarjoamalla ohjausta ja koulutusta koulutuksen järjestäjille ja varmistamalla tunnustamista koskevan päätöksenteon johdonmukaisuus
- b) varmistamalla tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattinen tunnustaminen kaikilta osin korkeakoulutuksessa hyödyntämällä täysipainoisesti saatavilla olevia järjestelmiä ja välineitä, kuten varmistamalla ulkoisen laadunvarmistusjärjestelmän avulla ECTS-järjestelmän täysimääräinen täytäntöönpano oppimistuloksiin keskittyvän vuoden 2015 käyttöoppaan mukaisesti
- c) kannustamalla oppilaitoksia pitämään kirjaa oppimistulosten tunnustamista koskevista päätöksistä, jotta päätöksenteon johdonmukaisuus ja avoimuus voidaan varmistaa ajan mittaan ja instituutioiden eri organisaatorakenteiden välillä ja jotta automaattisen tunnustamisen käsite ja määritelmä ymmärretään
- d) tukemalla oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kautta hankitun osaamisen täysimääräistä tunnustamista epävirallisessa oppimisessa ja arkioppimisessa, nuorisotyössä ja vapaaehtoistyössä edistämällä validointijärjestelyjä koskevaa yhteistyötä asiaankuuluvien tahojen välillä kaikilla koulutusaloilla sekä epävirallisen oppimisen järjestäjien ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden

keskuudessa, jotta epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tuloksia voidaan käyttää entistä helpommin virallisessa koulutuksessa ja työmarkkinoilla

- e) tukemalla koulutuksen järjestäjiä ja nuorten oppimiseen liittyvien liikkuvuustoimintojen, nuorisotyön ja vapaaehtoistyön järjestäjiä EU:n kehysten ja välineiden systemaattisessa käytössä, mukaan lukien Europass, monikielinen eurooppalainen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokitus, eurooppalainen digitaalinen opintotodistus, eurooppalainen tutkintojen viitekehys, Europass-liikkuvuus ja Youthpass ja/tai kansalliset kehykset, joilla tuetaan oppimiseen liittyvän liikkuvuuden avulla kehitettyjen taitojen tunnistamista, dokumentointia, arviointia ja tarvittaessa sertifiointia
 - f) toteuttamalla toimia korkeakoulututkintojen tunnustamista koskevan Unescon maailmanlaajuisen yleissopimuksen ratifioimiseksi kolmansien maiden tutkintojen sekä osittaisen ja aiemman osaamisen oikeudenmukaisen ja avoimen tunnustamisen parantamiseksi; julkaisemalla tietoja kolmansien maiden tutkintojen tunnustamismenettelyistä ja niiden vertailukelpoisuudesta kansallisiin tutkintoihin nähden
 - g) hyödyntämällä poliittista yhteistyötä, erityisesti Bolognan prosessin maailmanlaajuisia poliittista vuoropuhelua sekä tunnustamisviranomaisten ja laadunvarmistusvirastojen yhteistyötä, valmiuksien kehittämiseksi kolmansien maiden korkeakouluissa ja laadunvarmistusprosessien yhdenmukaistamiseksi, jotta kolmansien maiden opiskelijoiden liikkuvuuskokemuksen oppimistulokset ovat mahdollisimman hyviä ja varmistetaan, että opiskelijan kotimaan tutkintoon kuuluva liikkuvuusjakso tunnustetaan täysimääräisesti.
- 6) Tukevat työmarkkinoille siirtymistä ja työvoiman liikkuvuutta
- a) helpottamalla siirtymistä oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta työvoiman liikkuvuuteen auttamalla liikkuvuutta hyödyntäviä oppijoita sekä opettajia, kouluttajia ja nuorisotyöntekijöitä saamaan työnhakijoiden tukea julkisista työvoimapalveluista ja EURES-verkostosta
 - b) auttamalla oppijoita, myös vastavalmistuneita Erasmus+ -ohjelman kautta, osallistumaan harjoitteluun ulkomailla yrittäjyystaitojen sekä innovatiivisten, luovien ja kulttuurienvälisten taitojen kehittämistä varten
 - c) rohkaisemalla asiaankuuluvia organisaatioita vastaanottamaan harjoittelijoita ulkomailta muun muassa investointien, tunnettuuden lisäämisen ja helposti saatavilla olevan tiedon avulla.
- 7) Lisäävät oppimiseen liittyvän liikkuvuuden osallistavuutta ja saavutettavuutta
- a) asettamalla kansallisella tai alueellisella tasolla oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevia osallistamistavoitteita, jotka edistäisivät c alakohdassa asetetun EU:n tason osallistamistavoitteen saavuttamista, sekä kehittämällä erityisiä toimenpiteitä sellaisten henkilöiden liikkuvuuden tukemiseen, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia
 - b) varmistamalla, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus on vammaisten henkilöiden saatavilla poistamalla esteitä ja vastaamalla heidän tarpeisiinsa oppimistoimen suunnittelun varhaisesta vaiheesta alkaen
 - c) tarjoamalla tarvittavaa tukea, jotta oppimiseen liittyvä liikkuvuus olisi saatavilla henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, sekä tukemalla tällaisia henkilöitä vastaanottavia organisaatioita muun muassa

tarjoamalla asianmukaista rahoitusta kansallisella tai alueellisella tasolla sekä edistämällä synergioita EU:n, kansainvälisten, kansallisten ja alueellisten rahoitusvälineiden välillä

- d) tarjoamalla täsmällistä ja oikea-aikaista tietoa saatavilla olevasta oppimiseen liittyvän liikkuvuuden rahoituksesta, maksujen ajoituksesta ja muusta saatavilla olevasta tuesta oppijoille
 - e) edistämällä tukien täysimääräistä tai osittaista ennakkomaksua ja mahdollistamalla tukien ja lainojen siirrettävyyden. Edistämällä kansallisen lainsäädännön mukaisesti tällaisten tukien vapauttamista veroista ja sosiaaliturvamaksuista ja kohtelemalla julkisyhteisöjen tai yksityisten oikeussubjektien myöntämiä avustuksia samalla tavalla ja tiedottamalla liikkuvuutta hyödyntäville osallistujille tuloverotusta koskevista menettelyvaatimuksista
 - f) helpottamalla oppimiseen liittyvää kansainvälistä liikkuvuutta puuttamalla liikkuvuutta hyödyntävien oppijoiden asuntopulaan yhdessä asiaankuuluvien kansallisten ja paikallisten viranomaisten kanssa
 - g) varmistamalla EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti liikkuvuutta hyödyntävien osallistujien, oppisopimuskoulutettavat, harjoittelijat, nuoret tutkijat ja nuorisotyöntekijät, erityisesti alaikäiset, mukaan lukien, asianmukainen suojelu vakuutusten, työelämän normien, terveys- ja turvallisuusvaatimusten, verotuksen, sosiaaliturvan, kuten terveydenhuollon saatavuuden, osalta ja tarvittaessa mahdollisuus kerryttää eläkeoikeuksia.
- 8) Tekevät oppimiseen liittyvästä liikkuvuudesta ympäristön kannalta kestävämpää
- a) lisäämällä tarvittaessa lähtöpaikan ja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden toteutuspaikan välisen matkustamisen entistä kestävämmillä liikennemuodoilla liikkuvuusjaksojen aikana olennaiseksi osaksi oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kokemusta ja tarjoamalla riittävää rahoitusta ja ohjausta kestäväan matkustamiseen
 - b) auttamalla koulutuksen järjestäjiä ja oppimiseen liittyvää liikkuvuustoimintaa järjestäviä kansalaisyhteiskunnan järjestöjä sisällyttämään kestävyyskäytäntöjä päivittäiseen toimintaansa koulutuksen, ohjeiden ja hyvien käytäntöjen vaihdon avulla
 - c) tukemalla koulutuksen järjestäjiä asettamaan tavoitteita ja seurantajärjestelyjä organisaatiotasolla oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen kuuluvan matkustamisen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.
- 9) Hyödyntävät digitaaliteknologiaa oppimiseen liittyvän liikkuvuuden helpottamisessa
- a) tukemalla oppijoita, kouluttajia ja henkilöstöä koskeviin yhteisiin eurooppalaisiin standardeihin perustuvien ja yhteentoimivien tietotekniikkajärjestelmien kehittämistä ja käyttöä noudattamalla täysimääräisesti sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä oppimiseen liittyvien liikkuvuuskokemusten hallinnoimiseksi ja rekisteröimiseksi sekä tukemalla organisaatioita, jotta ne voivat tarjota tietoa liikkuvuusmahdollisuuksista, hallita liikkuvuutta, tukea automaattista tunnistamista ja vähentää hallinnollista taakkaa muun muassa hyödyntämällä täysimääräisesti eurooppalaista opiskelijakorttia koskevan aloitteen ominaisuuksia ja Europass-alustan

tarjoamia välineitä muun muassa digitalisoimalla opintotodistuksia eurooppalaista digitaalista opintotodistusta koskevan infrastruktuurin avulla

- b) edistämällä aloitteita, joilla tuetaan tutkijoiden liikkuvuutta ja tarjotaan asiaankuuluvia tieto- ja tukipalveluja, mukaan lukien EURAXESS⁶² ja tuleva eurooppalaisen tutkimusalueen osaamisfoorumi (ERA Talent Platform)⁶³
- c) tarjoamalla taloudellista tukea ja henkilöresursseja koulutuksen järjestäjille ja kansalaisjärjestöille, jotta ne voivat tarvittaessa ottaa käyttöön ja käyttää digitaalisia välineitä tasollaan ja/tai käyttää olemassa olevia digitaalisia välineitä fyysisen liikkuvuuden täydentämiseksi
- d) tukemalla laadukkaiden monimuotoliikkuvuuden ja virtuaalisen liikkuvuuden muotojen kehittämistä mukauttamalla olemassa olevia kansallisia kehyksiä, jotta voidaan edelleen mahdollistaa täydentäviä digitaalitekniologiaa hyödyntäviä innovatiivisia liikkuvuusmuotoja.

10) Edistävät EU:n arvoja oppimiseen liittyvän liikkuvuuden avulla

- a) rohkaisemalla kaikkia oppijoita, kouluttajia ja henkilöstöä osallistumaan vastaanottavan yhteisön elämään, vapaaehtoistoiminta mukaan luettuna, ulkomailla tapahtuvan oppimiseen liittyvän liikkuvuusjakson aikana
- b) rikastamalla oppimiseen liittyviä liikkuvuuskokemuksia kulttuurienvälisen tietoisuuden, kansalaisvaikuttamisen, digi- ja medialukutaidon, EU:n arvojen ja perusoikeuksien koulutuksen avulla
- c) tarjoamalla saapuville oppijoille, kouluttajille ja henkilöstölle paikallisen kontekstin kannalta merkityksellistä tietoa ja luomalla myönteisen kulttuurin mentoreiden ja hallinnollisen tuen avulla
- d) varmistamalla, että liikkuvuutta hyödyntävillä opiskelijoilla ja henkilöstöllä on mahdollisimman laaja akateeminen vapaus kannustamalla oppilaitoksia kehittämään muun muassa laadunvarmistuksen avulla laatukulttuuria, jossa varmistetaan akateemisen rehellisyyden periaatteiden täysimääräinen noudattaminen myös liikkuvuusjaksojen aikana.

11) Edistävät EU:ta kohteena, jonne kannattaa tulla opiskelemaan

- a) tekemällä tiivistä yhteistyötä Team Europe -lähestymistavan mukaisesti EU:n houkuttelevuuden lisäämiseksi kohteena, jonne kannattaa tulla opiskelemaan, hyödyntämällä nykyisiä kansallisia ja alueellisia aloitteita, kuten korkeakoulutusta koskevaa Study in Europe -hanketta
- b) helpottamalla oppimiseen liittyvää liikkuvuutta muualla maailmassa, erityisesti sellaisiin maihin ja sellaisista maista, joista saattaa tulla EU:n jäseniä, tiivistämällä niiden asiaankuuluvien viranomaisten ja oppilaitosten sekä EU:ssa toimivien viranomaisten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä. Osaamiskumppanuudet voivat tarjota puitteet vahvemmillem kumppanuuksille keskeisten kolmansien maiden kanssa yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti; tällaisella yhteistyöllä voidaan auttaa varmistamaan, että

⁶² EURAXESS – Researchers in Motion on keskitetty tukipalvelu tutkijoille ja innovaattoreille, jotka pyrkivät edistämään uraansa ja kehittymään muuttamalla toiseen maahan.

⁶³ Tällä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta tuetulla toimella pyritään kehittämään tutkimus- ja innovointiosajien työuria ja työllistyvyyttä eri aloilla.

oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella voidaan epäsuorasti paikata osaamisvajeita kolmansissa maissa ja EU:ssa; keinoina ovat esimerkiksi toimien suuntaaminen osaamisvajeisiin niillä aloilla, joihin vihreä ja digitaalinen siirtymä vaikuttavat, ja oppijoiden työllistyvyyden parantaminen

- c) tukemalla pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävien viisumien ja oleskelulupien myöntämistä hyvissä ajoin niille kolmansien maiden kansalaisille, jotka on valittu opiskelemaan jäsenvaltiossa direktiivin (EU) 2016/801⁶⁴ mukaisesti, tai lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävien viisumien myöntämistä asetuksen (EY) N:o 810/2009⁶⁵ mukaisesti, sen mukaan, kuinka kauan EU:ssa on tarkoitus oleskella.

12) Tukevat tämän suosituksen täytäntöönpanoa

- a) laatimalla toimintasuunnitelmia vuosille 2025–2030 kansallisella tai alueellisella tasolla toukokuuhun 2025 mennessä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa ja ilmoittamalla komissiolle siitä, miten tämä suositus pannaan täytäntöön korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, perusopetuksen ja aikuiskoulutuksen aloilla sekä nuoriso- ja urheilujärjestelmissä ottaen huomioon niin lähtevän kuin saapuvan oppimiseen liittyvän liikkuvuuden
- b) tekemällä komission kanssa täysipainoisesti yhteistyötä niiden toimien osalta, joihin se aikoo ryhtyä, kuten johdanto-osan 27–39 kappaleessa selitetään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁶⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/801, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 21).

⁶⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta (viisumisäännöstö) (EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1).